WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LIII. Ч. 92. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 10-го травня 1945. — No. 92. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, May 10, 1945. — VOL. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ — ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ — Тел. „Свободи": BErgen 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1010 і 4-0807 — THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA — FIVE CENTS ELSEWHERE

НАСТРОЇ В КРАЮ ПІСЛЯ ПРОГОЛОШЕННЯ МИРУ

Пресові агенції призбирали вісти з усіх сторін Америки про настрої між населенням з нагоди проголошення президентом Труманом Дня Перемоги. Звідомлення представляються так:

Палата репрезентантів у Вашингтоні присвятила 12 мінут на виголошування коротких промов конгресменами, після чого принято резолюцію конгресу із зазивом до населення, щоб воно послухало апелю президента і явилося масово на богослуженнях у Дні Молитви в неділю 13. травня. Конгрес приняв теж резолюцію з ґратуляціями до боєвих сил за їхні геройські подвиги.

Департамент війни видав розпорядок до всіх військових станиць, щоб вони втримували звичайний порядок праці.

У деяких містах, як у Дітройті й Шікаґу робітники у воєнній індустрії перервали працю й вийшли на свято негайно після промови президента вівторок. У великих містах управи великих крамниць вже наперед заповіли, що після проголошення Дня Перемоги бизнес буде застановлений. Таке сталося в Ню Йорку, у Клівленді й Шікаґу замкнено теж школи на один день.

На біржах перервано нормальний хід бизнесу на одну мінуту, почім трансакції йшли нормально.

Майже у всіх містах уже наперед заповіджено церковні богослуження з нагоди Дня Перемоги і нарід поспішив до церков на молитву. В деяких містах відбулися спеціяльні маніфестації в парках та прилюдних площах, получені зо співами й промовами та прилюдними молитвами.

Радієві стації наперед мали приготовані спеціяльні програми, які йшли майже безперервно цілий вівторок.

На світовій конференції у Сан Франсиско присвячено одну мінуту на цілковиту мовчанку після промови президента Трумана. Представник Совєтів, комісар Молотов не явився тоді у салі, бо Совєти ще не проголосили були в своїм краю покінчення війни.

Американський секретар стейту Едвард Стетиніюс, який перебуває у Сан Франсиско на конференції, заявив, що проголошення миру в Европі приспішить наради міжнародньої конференції.

КОНҐРЕСОВА КОМІСІЯ ЗА ПРИБОРКАННЯ БОЛЬШЕВИЦЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ.

Комісія для слідження Неамериканських Затій у палаті репрезентантів перевела відповідну орґанізацію для переведення слідства над кампаніями комуністичного фронту і комуністичних попутчиків, які мають на цілі поширити заколот негайно після застановлення війни. Большевики стали відважніші ніж колинебудь перед тим після того, як в конґресі не засідає творець комісії Дайес і тому повели свої затії енерґійніше, ніж за його часів. Одначе комісія переведе тепер точніше слідство, ніж давніше зогляду на це, що конґрес дав комісії далеко більші уповажнення до переводження слідства, ніж мав комітет Дайеса. Комісія вже призбирала матеріяли, які виказують пляни різних комуністичних ґруп на поширення невдоволення серед робітників, серед армії та моряків. Комісія твердить, що большевики мають до свого розпорядку велитенські фонди.

РОЗПОЧАЛИ ПЕРЕВОЖЕННЯ ВІЙСЬКА НА ТИХИЙ ОКЕАН.

Воєнний департамент виявив, що повільна здача німецької армії дала спромоґу Америці виготовити надсподівано докладний плян перенесення американської армії з Европи на Тихий океан на бої проти Японії. „Масовий рух" в напрямі до Пацифіку вже розпочався. Такі вояки, що їм належиться відпустка, або такі, що вже мають бути здемобілізовані, приїдуть до Злучених Держав у далеко коротшому часі, ніж давніше можна було передбачити. Такі вояки прибудуть домів вже впродовж двох місяців. Насамперед привезуть до краю ранених і хворих, а щойно опісля здорових. Такі транспорти будуть іти ціле літо і всі перевозові засоби будуть використані.

НОВІ ТРУДНОЩІ НА МІЖНАРОДНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ.

На конференції у Сан Франсиско прийшло до непорозумінь у поглядах представників американських републик і Совєтів щодо існування реґіональних орґанізацій держав і впливу над ними загальної світової орґанізації. Відноситься це в першу чергу до Пан-Американської Юнії, яка хотілаб зберегти засаду невмішування европейських держав у американські.

Президент вислав признання до Аліянтських провідників

Президент Гері С. Труман вислав до англійського премієра Винстона Чорчила, до совєтського маршала Йосифа Сталіна, до ґенерала Двайта Д. Айзенгавера і до ґенерала де Ґола послання з нагоди проголошення Дня Перемоги. У всіх посланнях підносить їх заслуги при осягненню перемоги.

У посланню до Чорчила президент висловлює признання Америки для причинку англійських збройних сил і народу до віднесення перемоги; у посланню до Сталіна висловлює ґратуляції його геройській армії, бо можна було завважати, „що можна осягнути, коли вільний нарід під знаменитим проводом стане відважно проти варварських сил"; ґенерал Айзенгавер дістав признання й подяку від цілого народу й президента, а ґенерал де Ґол признання за поведінку цілого французького народу і геройство його армії.

ВЕЛЕС ПОЯСНЮЄ КОНЕЧНІСТЬ ПОПРАВОК В МІЖНАРОДНІМ ЧАРТЕРІ

З нагоди згоди представників Трьох Потуг на додатки до начерку чартеру для міжнародньої орґанізації миру бувший підсекретар стейту Сомнер Велес висловлює в синдикованій статті свої погляди на цю справу. Він стверджує, що американська делеґація виробила дуже замітні проекти і тому належить совісно ці проекти простудіювати.

Велес висловлює признання, що вже принято в новім начерку до чартеру постанову, що всі рішення міжнародньої орґанізації мають бути оперті на справедливости, на міжнароднім праві, на повнім признанню основних прав людини, а колиб ще заінкорпорувати засади Амляантійського Чартеру, тоді міжнародня орґанізація булаб спосібна осягнути три великі цілі.

Такими цілями є: Перше: Ревізія теперішнього чартеру; друге: Зміна відносин, які загрожують мирові; трете: Установлення міжнародньої опікунчої ради над залежними народами або над стратеґічними базами.

Важко буде вирішити, як переводити зміни в чартері проти згоди якоїсь великої держави. Таким державам хочуть признати право вета, а це являється конечним, каже Велес, бо годі допустити засаду, щоб зміни в некористь якоїсь держави переводити без її згоди. Та щоб з цієї трудноші вийти, Велес пропонує приняти засаду, щоб зміни переводити найскорше 7 літ після ухвалення чартеру.

Канадійці арештували ґітлерового аґента в Австрії

Канадійські вояки арештували підчас його утечі з Голяндії австрійського адвоката д-ра Артура Сейса-Інкварта, що його Гітлер уживав до розвалювання австрійського уряду Шушніґа. На приказ Гітлера Шушніґ мусів приняти Сейса-Інкварта на становище міністра заграничних справ. По заняттю Голяндії Гітлер зробив його необмеженим паном Голяндії й він вславився там крайною жорстокістю.

НОРВЕЗЬКИЙ КОРОЛЬ ЗБИРАЄТЬСЯ ВЕРТАТИСЬ ДО РІДНОГО КРАЮ

Норвезьке радіо сповістило, що норвезький король Ганон вернеться незадовго з Лондону до Норвеґії. Пятьох членів його кабінету й наслідник престола вже виїхали домів. Тимчасом з уступленням німців з Норвеґії місцеві уряди перебирають представники підпілля.

Провідник прихильників Гітлера Відкун Квіслінґ пробував дістатися до Швеції, а коли це не вдалося, сховався в замку Ґімле. Йонаса Лі, поліційного міністра Квіслінґа, найдено в Осло й арештовано як чільного воєнного злочинця. В своїй розмові з ґазетярами Лі казав ще недавно, що по заняттю Америкою, Британією й Росією Норвеґія буде ще менше вільна, ніж вона була досі під Німеччиною.

ДЕ ТІЛО ҐІТЛЄРА?

Один совєтський ґенерал заявив совєтським ґазетярам, що в румовищах уряду райхсканцлера найдено подіравлене кулями тіло людини, котре багато осіб з найближчого оточення Гітлера розпізнало як тіло Гітлера. Одначе один чоловік з того оточення каже, що це тіло не Гітлера, а Гітлерового двійняка, що служив у Гітлера кухаром.

Тіло найдено в долішній криївці націстичної верхівки в будинку райхсканцлера. Криївка була заосмотрена в різні вишукані харчі й напитки.

ПОЛЬЩА ВІДБУДОВУЄТЬСЯ

За заявою комісії для економічної відбудови Польщі промислове життя краю вже починає оживати, не дивлячися на недостачі сировців і фабричних машин.

Національна Рада в Варшаві віднеслася до Аліянтів з домаганням видачі Польщі Ганса Франка, бувшого націстичного ґубернатора Польщі. Хотіли би судити його в Польщі за злочини, поповнені ним за його ґубернаторства.

Тимчасом у Лондоні польський уряд на вигнанню видав публичне заперечення закиду піднесеного совєтським урядом, що мовляв арештовані ним провідники польського підпілля робили поза лініями Червоної Армії диверзійні заговори проти Червоної Армії. Лондонський уряд апелює до сан-франсиської конференції через Стетиніюса рятувати арештованих.

КІНЕЦЬ ВІЙНИ В ЕВРОПІ

Американські ґенерали, що відіграли велику ролю у воєнних операціях.

General Geo. S. Patton, Jr. Commanding General of U. S. 3rd Army

General Mark Clark Deputy Supreme Commander of Mediterranean Theater

General Omar Bradley Commanding General of 12th Army Group

ОСТАТОЧНУ ЗДАЧУ ПІДПИСАНО В РУЇНАХ БЕРЛІНА

Згідно з умовиною, предложеною представникам німецького уряду в Ремзі, здачу Німеччини остаточно формально ратифіковано у вівторок у Берліні й згідно з волею Аліянтів мир в Европі почався технічно в одну хвилину по дванацятій годині по півночі в середу.

До того часу вже столиці Злучених Держав і Британії проголосили вже були здачу Німеччини. Одна Москва ще ждала на берлінську церемонію. Після неї маршал Сталін подав вістку населенню Совєтського Союзу.

Ратифікацію здачі Німеччини в Берліні підписали маршал Кайтель, адмірал Фрідебурґ та ґенерал Штумф, команданти німецької армії, фльоти й повітряної сили. Від Аліянтів ратифікацію підписав британський маршал сер Тедер, заступник ґенерала Айзенговера. Приявними були: маршал Іван Жуков, командант Першої Української Армії; ґенерал Спац, командант Американських Стратеґічних Повітряних Сил; та ґенерал де Лятр, командант Першої Французької Армії.

ОСТАННІЙ СПРОТИВ НІМЦІВ БУВ ПРОТИ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ.

Ратифікацію в Берліні відложено на цілу добу, бо німецькі війська вже після здачі західним Аліянтам ще далі воювали проти Червоної Армії, пробуючи врятуватися від здачі Совєтському Союзови, аби здатися американцям або британцям. Воювали ще в Чехословаччині, Саксонії та Хорватії. Тільки як і ці ґрупи побачили безвихідність положення, можна було здачу ратифікувати.

Перед ратифікацією Москва, видаючи далі як звичайно три воєнні комунікати денно, повідомила про заняття Дрездена, великого промислового міста в Саксонії, та Оломунця, важного центру воєнного промислу в Чехословаччині.

НІМЕЦЬКИЙ АКТ МІЛІТАРНОЇ ЗДАЧІ НІМЕЧЧИНИ.

Оприлюднений Аліянтами „Акт Мілітарної Здачі Німеччини" подає умовини, що їх Аліянти подиктували німецьким провідникам. За цим актом представники Німеччини зобовязалися: здати Аліянтам усі збройні сили Німеччини; перестати ворожі кроки 8. травня, в 11. год. 1 мін. вечором; не нищити літаків, зброї ні кораблів, що їх будеться передавати Аліянтам; видати приказ, що на будуче німці мають слухати приказів зверхної команди Аліянтських Експедиційних Сил й Совєтської Найвищої Команди.

По підписанню того акту ґенерал Айзенговер ще раз пригадав німцям, що від здачі населення Німеччини не має слухати німецького уряду, а Аліянтських приказів.

ЮГОСЛАВСЬКІ ПАРТИЗАНИ ЗАНЯЛИ ЗАГРЕБ.

Між останніми воєнними актами цеї війни в Европі було заняття юґославськими військами маршала Тіта Загребу, столиці нібито незалежної хорварської держави, створеної Гітлером під проводом націоналістичного вождя Анте Павеліча.

З хвилею здачі німецьких військ 20,000 вояків, жінок і дітей розбитих партизанів ґенерала Міхайловіча ввійшли до концентраційного табору коло італійського міста Удіне, стараючися видно найти захорону Аліянтів від партизанів Тіта.

ЧОРЧИЛ І КОРОЛЬ ПРО КОНЕЦЬ ВІЙНИ В ЕВРОПІ.

І премієр Чорчил і британський король Юрій, проголошуючи британцям конець війни в Европі через перемогу над Німеччиною, взивали британський народ до дальших воєнних зусиль проти Японії.

Король сказав у своїй промові, що підчас війни всі поневолені народи Европи дивилися на Британію як на останнє заборолo проти тиранії. Вони вірили в Британію, і Британія їх не завела.

Чорчил підчеркував, що конець війни проголошено однодушно Британією, Америкою й Росією. Мовляв, по шістьох роках війни всі міліони поневолених народів Европи звільнені з неволі.

НІМЦІ ВЖЕ ЗДАЮТЬ КОРАБЛІ.

Команданти німецьких кораблів на італійському воєнному театрі почали вже здавати їх Аліянтам. В італійськім порті Анконі здали Аліянтам 23 кораблі, в тому числі одну субмарину, та 1,300 моряків. Німці показали, де вони заложили міни в італійських портах, і ці міни скоро визбирюється.

ДЕНІЦ ХОТІВ БИ ДІСТАТИ ВЛАДУ.

Адмірал Деніц, вожд німецького народу, старається дістати від Аліянтів повновласть продовжувати свою владу над Німеччиною. Одначе Аліянти дають йому до зрозуміння, що зо здачею Німеччини не стало не тільки націстичного уряду, про котрий пророкував Гітлер, що він потриває тисячу літ, але взагалі всякого німецького уряду.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of Octobed 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
на пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською Частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗДАЧА НІМЕЧЧИНИ

День 7. травня 1945. року останеться в історії світа великопамятним днем на рівні з днем 11. листопада 1918 року. Як останній закінчив першу світову війну, так перший закінчує другу світову війну в Европі. У День Примиря склала була зброю Німеччина, а в цьогорічний День Перемоги Німеччина здала безумовно свою державу й збройні сили Аліянтам. Поза тим формальним наслідком, що кожний з цих актів закінчує війну з Німеччиною, між ними заходять глибочезні різниці, на які треба памятати всякому, хто хоче дивитися тверезими очима на грядучі події.

У примирю в 1918. році Німеччина склала зброю, перестала вести дальші ворожі кроки проти Аліянтів та зобовязалася підписати пізніше мировий договір з Аліянтами. Німецькі військові формації осталися цілі, і німецькі ґенерали відвели їх до Німеччини, котрої земля була вільна від окупаційних сил та здемобілізували. Мировий договір в імени Німеччини підписали потім представники нового уряду републиканської Німеччини, що повстала по упадку цісарства, спричиненого прогрою війни, що її заподіяв цісар. Мировий договір, подиктований Німеччині, виглядав важкий, але самі Аліянти помогли Німеччині відбудуватися.

Та дванацять літ тому Німеччина закинула цей процес мирної відбудови при добрій волі інших держав, а замісць цього вступила на дорогу аґресії супроти інших держав і народів, на яку її повела так звана національно-соціялістична партія, ведена божевільними демаґоґами з Гітлером на чолі. Ці демаґоґи вбили німцям у голову брехню, що Німеччина в першій світовій війні не була мілітарно переможена, що вона була зраджена з одного боку аліянтськими обіцянками всесвітної справедливости, а з другого боку нутрішньою революцією. Малюючи в цей спосіб німецьку армію переможцем над цілим світом, націстичні демаґоґи заохотили німців приготовити ще одну війну проти світа та обіцяли їм на випадок перемоги панування над цілим світом. Перемогу не важко було вмовити в народ, жадний панування над іншими.

Ось тепер скінчився цей період німецької історії. Закінчується німецька війна за панування світом, почата божевільним урядом. Закінчується не тільки розбиттям армії, але й окупацією цілої Німеччини її ворогами. Націстичний уряд, що почав цю війну, пропав без сліду. Тепер ґенерали й адмірали підписом стверджують факт, що їх армії розбиті. Прихильники безпощадного трактування нападених і переможених, тихим голосом апелюють до милосердя Аліянтів. Такий твердий спосіб роблення мира подиктував Аліянтам досвід з Німеччиною. Звісно, на підписі акту він не кінчиться. Аліянти мусять дивитися добре, аби німці не повторили ще раз по другій війні того, що вони зробили по першій світовій війні. Тому через довгий час на карті Европи не буде самостійної німецької держави, а нова німецька держава зявиться там аж тоді, як німці дадуть доказ, що їм з голови вивітрили божевільні ідеї націзму.

По втісі, до роботи!

Є сто причин, щоб зрадіти, що закінчилась хоч половина другої світової війни, себто війна в Европі. Бо колиб ще була там далі потривала, то вже таки не знати, що тоді осталоб з цеї нещасної Европи. А вона нам таки дуже близька, бо звідтам вийшла подавляюча більшість американців. З нею злучені ми кровно й культурно. Там ще нині багато з нас має своїх найближчих. І там є міліони наших синів, що ми їх так довго вже не бачили, а тепер надія, що їх скоро зустрінемо, бо многі з них будуть звільнені, або дістануть довшу відпустку. Значить, що є чим і з чого радіти.

Та проте нам далі не можна ні на хвилину забувати, що ми далі у війні. І то в дуже тяжкій і завзятій війні з добре узброєним ворогом, що бореться підступно й фанатично. І тому цілком слушно нагадують нам, що в часі, коли ми радіємо, там, десь далеко на Пацифіку, далі гинуть наші сини. І може саме в тій хвилині, коли ми сміємось і запиваємо перемогу в Европі, там, у боротьбі з Японією, гине наш добрий знакомий, чи наш дорогий син, брат, муж, чи хто інший.

Щож це означає?

Та ніщо інше, а тільки те, на що звернув увагу наш новий президент Труман, коли дораджував нам постійно далі памятати, що наше воєнне завдання нескінчене, а тим самим що й наша допомога воєнним зусиллям не сміє зазнати ніякої перерви. Японець, як кажуть многі, ще завзятіший противник, ніж ним був націстівський фанатик. А це може означати, що війна з Японією ще може затягнутись на довший час, навіть і на роки. Навіть на таке нам треба бути приготованими. Так, на роки! Але цього може не бути, коли наша армія, що тепер буде вдаряти в Японію з цілою силою, діставатиме повну силу в вояках, кораблях і зброї. Тоді може наступити наша перемога над Японією навіть так скоро, що готова перейти всі наші найліпші сподівання. Миж бачимо, що Німеччина ще мала міліони здисциплінованого війська, а проте мусіла безумовно здатись, бо була цілковито спаралізована ґіґантичними ударами Аліянтів, особливо летунськими бомбардованнями.

Таке саме, як треба надіятись, повинно статись і з Японією. Наш уряд і наше воєнне командування хочуть так само скоро скінчити цю війну, як кожний з нас. Та шлях, що веде нас до переможного кінця, це шлях боротьби на воєнному фронті й підготовка на домашньому. Так було досі й так мусить остати до самого кінця. Тому годі думати про якісь полекші, бо вони прийдуть доперва по закінченню війни з Японією. А замирення в Европі принесе нам радість, але й іншого роду труднощі, бож треба буде Злученим Державам годувати голодне населення. А це теж — на плечах нас усіх.

Микола Чубатий.

Конференція в Сан Франсиско та Совети

II.

Україна та Польща супроти нової сили в Европі.

Хто кине оком на карту Европи в її центральнім місці, той відразу зорієнтується, яке нині положення Польщі, теж вповні окупованої советською червоною армією. Нинішна Польща окружена з трьох боків або самими Советами, або сателітами Советів. Одинока німецько-польська межа ще криє велике невідоме, бо ніхто не знає чи й в розбитій Німеччині не зробиться згодом „туга за урядом приязним для Росії". Одначе вже в такій ситуації як нині, Польща не може вже бути вповні незалежною державою, навіть колиб там засів уряд, близький до тих поляків; що урядують у Лондоні.

Коли нині говориться вже про польську справу, то мається на думці справу міжнародного статусу вже тільки самої етнографічної Польщі; про Західну Україну та Західну Білорусь немає вже нині що навіть говорити. Це справа скінчена. Це зрозумів вже не тільки уряд Осубки-Моравского, але це саме зрозумів вже навіть і уряд Арцішевского в Лондоні.

Коли від трьох літ, після вибуху конфлікту німецько-советського, став автор писати на сторінках „Свободи", що Польща перестала вже бути поважним противником України, бо такий є тепер розвій історичних подій, тоді дехто з тих американських українців, що не дуже то добре політично освідомлені, добачував в цьому польонофільство автора тих сторінок. Та не про польонофільство йшло авторови тих стрічок, але про здорове та розумне видження зміненої основно політичної ситуації в Европі, а з ним і самого відношення України до Польщі. На ділі Польща вже від початку 18-го століття перестала бути дійсно грізним противником України. Навіть і хвилеве 20-літне опанування Західної України Польщею в аспекті історичних подій не могло бути грізним, бо це польське панування над динамічною національно Західною Україною на довший час було справою цілком безвиглядною. Доказом того це, що не зважаючи на всі брутальности польського режіму на Західній Україні, західна галузь українців зробила проте великанський поступ наперед у всебічному напрямі.

Що більше, навіть Львів, що став „другим серцем Польщі", як любили поляки хвалитися, той Львів, на який звертали поляки так бачну увагу, той він наділі навіть під польським пануванням українщився. Тільки драстичними середниками вдавалось полякам, наприклад, відсувати українців від репрезентації в мійській раді. Коли рівнати Львів зпід Австрії та Львів зпід Польщі, то цей останній Львів був напевно три разів більше український як той зпід Австрії.

Такий природний розвій історичних подій. А в історії слабший не в силі зїсти сильнішого, як слабший звір в природі не зїсть сильнішого. Перевага Советів над Німеччиною говорила виразною історичною мовою, що прийшов кінець не тільки польського панування над українськими землями, але теж прийшов кінець справді самостійної Польщі. Тому не так то важне, як реаґували на ці події самі поляки, не важне це, яку пропаґанду розвели та ще нині у своїй політичній обмежености ведуть американські поляки „за цілістю Польщі", а зате важні невмолимі нові факти на сході Европи. А ці нові факти говорили ясно і певно, що Польща перестала бути серіозним противником України. Тому саме одиноким противником України лишилася Росія.

Слабу політичну освіту поважної частини американських українців використовували аґенти Росії та пуджали американських українців „польонофільством" цього чи другого українського діяча. Ще й нині стрінемо то тут то там українсько-американського „політикана", чи просто темняка, що повторювати стане давні арґументи комуністів, про таке чи друге польонофільство. Та на таке немає іншої ради крім освіти. Політична освіта одинока може вивести людей доброї волі з того імпасу та позволити здорово глядіти на дійсний стан Польщі та дійсного положення України. Коли йде про українсько-польські відносини та про польські територіяльні зазіхання на українські землі, то нині вже для українців не є грізні поляки з Америки, ані поляки з Лондону. Якусь невеличку загрозу можуть ще хіба творити советофільські поляки з Варшави. В деякій ситуації тільки вони моглиб ще випросити ласку в Сталіна і захопити Львів від українців з кавалком української території. Отже не добути власною силою, не власною грозою, а тільки дістати з ласки Кремля. Тільки Москва моглаб подарувати нині полякам частину української землі колиб це вважала для себе корисним потягненням. Але таке потягнення моглаб Москва зробити, як здається, тільки в такій ситуації, колиб справді приходило до якогось польсько-українського порозуміння, зверненого проти Москви. Тоді для порізнення обох народів моглаб Москва кинути Львів, як кістку незгоди поміж поляків та українців. Одначе власною силою того поляки нині вже зробити не в силі. Нині паном ситуації в цій частині континенту Европи є вже не хто другий, а тільки Москва. Це твердий факт із ним рахувати приходиться полякам в їх положенню.

Польська справа в Сан Франсиско.

Нині йде полякам уже про другу справу, куди важнішу для польського народу як шукання пригод на українській території. Іде про оборону їх незалежности як нації. А й це нині важко їм оборонити. І Вашингтон і Лондон і Москва спільно заявляють, що бажають сильної та незалежної Польщі. Одначе правда тільки в заявах двох перших партнерів. Москві сильної Польщі по цілковитім знищенні Німеччини не треба. Москві треба Польщі сателіта, — при помочи якого вона моглаб наглядати, що діється в Німеччині, оскільки цього не буде Москва всилі зробити безпосередно при момочи комуністичного або комунофільського німецького уряду. Не станеться це, не позволять західні Аліянти Советам усадовитися теж свої впливи в Німеччині, так Советам потрібна така Польща, по якій моглиб свобідно машерувати червоні леґіони як по власній території. Отже Советам тоді потрібна така Польща, якої уряд позволив би їм на будову укріплення польської території. Одним словом Советам потрібна така Польща, якої уряд скорше чи пізніше завів би саму Польщу в склад Советського Союзу при помочи „свобідного" голосування її населення.

Лондонський уряд на вигнанні розуміє, що це вже не є незалежна Польща, це вже Польща під російським пануванням. Розуміє це так само Лондон та Вашингтон, тому йде така вперта боротьба за польський уряд, за його характер. Уряди звичайно в правдиво незалежних державах можуть мінятися від правого до скрайне лівого, але тут йде про що друге. Аліянти хотять Польщу утримати, а Совети є іншого погляду. Чи дасться звести ці два противні погляди зі собою, важко собі представити. Не йде тут про таких ні зимних ні теплих політиків як бувший премієр Міколайчик, який у своїй наївности переконаний, що він міг би бути справді премієром незалежної Польщі. Не диво проте, що Міколайчика так само добре відкинули люблинські просоветські поляки, як теж лондонські поляки.

Не йде так само в дійсности про приязність чи неприязність майбутного польського уряду до Советів, бо приязним також вже хоче бути лондонський уряд. Він нині розуміє ситуацію та добре знає, що який не був би польський уряд у незалежній Польщі, він мусить бути приязним для Советів. Інша загранична політика майбутньої Польщі й не дасться подумати. Приязним для Советів був би нині напевно вже й такий Матушевскі на становищі польського премієра. Та не йде так про приязність, як це люблять Совети голосити перед світом. Йде про щось інше більше основне як приязність, іде про це, чи Совети мають бути дійсним господарем в повоєнній Польщі, чи польський [illegible]ристовуючи свою теперішну сильну ситуацію в світі Совети хотять стати сильною ногою не тільки на Карпатській Україні, на полудневих збочах Карпат, не тільки в Празі, але також і в Варшаві.

(Кінець).

ВІД АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

Американські вояки та моряки українського або якого іншого походження все більше звертаються зі своїми персональними справами до представників Червоного Хреста, які є приділені до їх частин. Так само і їх родини звертаються до своїх місцевих відділів Червоного Хреста, як до орґанізації, що все готова помогти їм в справах пенсії, платні, державних допомог та в інших подібних справах.

Типовим зразком того, як можуть помогти представники А. Ч. Х. при наших військових частинах та в місцевих відділах тут, в дома, є такий випадок, що стався недавно. Один американський вояк чужинецького роду звернувся до директора відділу Червоного Хреста при його частині з такою справою. Його родичі не знають добре англійської мови і тому не розуміють аплікації на пенсію, яку дістали після того, як хї другий син був забитий на війні. Казав, що родичі дуже бідні, потребують ту пенсію, на яку мають право, але не можуть виповнити ту аплікацію.

Директор передав ту справу до місцевого відділу Червоного Хреста в місті, де живуть родичі того вояка. Представниця місцевого відділу навязала контакт з ними та помогла виповнити необхідні форми аплікацій.

За деякий час вони дістали повідомлення, що будуть діставати пенсію по забитому синові все своє життя. Молодший син відплив за море зі своєю частиною, задоволений що родичі забезпечені, знаючи, що на випадок потреби вони мають доброго приятеля — їх місцевий відділ Червоного Хреста.

ОЛЕКСАНДЕР ЛУГОВИЙ

БЕЗХАТНИЙ

(Повість з [illegible]мігрантського життя в Канаді, нагороджена на Літературнім Конкурсі У. Н. Союзу).

4)

І ось, кожний еміґрант на порозі тої цвітучої, благословенної Канади. Кожний перейшов безліч митарств. Радіє, що врешті вже митарства скінчилися і він вільною людиною ступить на вільну канадійську землю. Та з радістю і трівога гніздиться десь в найглибшому кутику душі... А ну, ще завернуть? Адже урядові формальности ще не закінчені! До того і непевність клопоче. Що пічне він, еміґрант, у чужій країні, без грошей, між чужими людьми, без знання мови і умовин праці?

На пароплаві страшенна різноманітність націй, облич, говорів і уборів. Ось, мягко, немов вдихаючи в себе повітря, щось розпитує у грубезного німця француз. Геркає і деркає йому у відповідь, запиту очевидно не розуміючи, німець. Мельодійно наспівує італієць. Кутякає мадяр. Флеґматично жує тютюн скотляндець. Наче проковтуючи закінчення слів сперечається з сербом носатий болгарин. Повільно проходжується по покладі замислено лінивий грек. Лається підхмелений росіянин чи духобор. Бореться й пересварюється з костистим анґлійцем малий, вертлявий ірляндець. Довгою бородою й „пейсами" звертає на себе загальну увагу польський жид. Здається кожна і найменша країна Европи вислала сюди своїх представників.

Дещо відокремлено від усіх збилася купка поляків. Вони оживлено сперечаються, до кого належить Канада? До Британської Імперії, чи таки до польського моцарства? Бож, колиб Канада не була польською, то так багато поляків до Канади не впускалиб... Інші перечать, що Канада таки не польська, бо зветься Канадою, а не „Цанада", як вимовлялясьб по польськи.

А в самому куті пароплава збилося кількадесять українців. Мовчки, похнюплено вдивлюються у непривітні, покриті ще снігом береги Нової Скошії. Серед них переважають селянські обличча й одяги. Убрані так, як звичайно вбиралися вдома на свята. Чоботи, штани „галіфе", вишита сорочка, кашкет чи капелюх... Часом з грубого домашнього сукна сіряк. Попадаються й „по панськи" убрані іміґранти, з дещо делікатнішими від селянських обличчами. Це мабуть ті, що вхопили трохи освіти.

Увесь той Вавилон швендається по нижчому покладі. На вищих також повно. Але там представники „чистої" публики, переважно модернізовані члени вибраного народу.

Залізні журавлі невпинно розгружують пароплав від европейського добра. Залізна похила вежа над булкою кружляє на всі сторони. Повертає над пароплав, ніби рука якогось казкового велитня, згинається й піднимає плятформи зо значними тягарами. Піднимає вверх понад труби пароплаву, знову повертається, описує в повітрі велику дугу і опускає тягар вже на пристані. Він миттю зникає десь у будинках складів, а вежа скрипить, заломлюється і знову приносить дерево, пакунки, часом живих тварин. І так без берестанку, цілими годинами.

Іміґранти починають нетерпеливитися. Кілька годин вичікування уже у мети подорожи — здаються вічністю. Заздро поглядають на портових робітників. Так дивиться вязень на переходячих на волі людей через тюремні ґрати, або покараний забороною виходити з касарні вояк на своїх щасливіших товаришів.

Над вечір дозволено сходити на беріг. З мішками, вузлами, різнородними пакунками поодинці машерують іміґранти вузьким проходом до будинку Іміґраційного Уряду. Ідуть в перемішку, мужчини, жінки й діти, старі бабусі, хлопці й дівчата. Ідуть рівним рядком, а серце в кожного колотиться, мало з грудей не вискочить. І не дивно! За годину-дві кожний сподіється відїхати вглиб Канади, або... бути призначеним на відослання до матірного краю. Не один і не одна щиро моляться в душі, щоб Бог щасливо переніс і через цю, останню перешкоду. Бо повернення, — для багатьох — рівнозначне матеріяльній руїні, зламанню життя, або й смерти...

Простора саля Іміґраційного Уряду заставлена довгими рядами лавок. Рослі, широкоплечі поліцаї розсаджують іміґрантів. Їх прохань сідати мало хто розуміє, хоча слова „сит давн" у вимові подібне і однозначне з такимиж словами у інших мовах, подібне і до українського „сідай". Та сливе кожний іміґрант розгублено оглядається, кожного треба взяти за рукав і посадити. Багато іміґрантів сторонить від поліцаїв, виймають і показують свої документи. Це останки ще европейського страху перед поліцією, звичка показувати свої документи кожному зустрічному поліцаєві.

(Дальше буде).

ВІД 1. КВІТНЯ ЦЬОГО РОКУ ДО ЧАСУ ВІДБУТТЯ 21-ШОЇ КОНВЕНЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ КОЖНА ДЕЛЕҐАТКА Й КОЖНИЙ ДЕЛЕҐАТ ПОВИННІ ПРИЄДНАТИ СОЮЗОВИ КОЖНОГО МІСЯЦЯ НЕ МЕНШЕ ЯК ОДНУ НОВУ ЧЛЕНКУ ЧИ ОДНОГО НОВОГО ЧЛЕНА

Практична школа високої політики

Як хто з читачів чи з наших громадян колинебудь бажав собі пізнати „високу політику", то тепер має до цього найліпшу нагоду. Такою нагодою є міжнародня конференція Обєднаних Держав, звана у скороченню „ЮНСІО" від початкових букв англійської назви „Юнайтед Нейшенс Конференс он Інтернешенел Орґанізейшен"; лише, що слово „конференс" пишеться англійським „C", яке у цьому випадку вимовляється як українське „К".

Вона відбувається у Сан Франсиско від 25. квітня і з неї пересічний громадянин дістає доволі докладні звіти. Деякі звіти приходять впрост із салі нарад в міській опері у Сан Франсиско, а деякі приходять від радіо-коментаріа та газетних репортерів, яких число досягає до 600. Деякі ґазети, от як Ню Йорк Таймс, мають своїх редакційних кореспондентів, а крім цього ще спеціяльних кореспондентів, котрі мають у звичайнім часі особливе назначення, а тепер поїхали до Сан Франсиско. Всі три головні пресові американські аґенції, Асошіейтед Прес, Юнайтед Прес та Інтернешенел Нюз Сервис мають там десятки найліпших журналістів і нема ні одного місця, ні одної справи, якої вони не доглянулиб. Тому, що на конференцію допущена преса без обмеження, ґазетярі мають нагоду все чути і все бачити.

Дещо із нарад та розмов чи помінень передається по телеґрафі, дещо по радіо, а дещо призначене для тижневих та місячних журналів. Ніхто не може нарікати, що нема нагоди слідити за цим, що говориться та що діється вчасі конференції і поза конференцією вчасі політичних торгів. Ледви можна вірити, чи яка справа дасться на довго втримати в тайні, навіть як би вона була тайною. Отже треба ствердити, що є повна нагода слідити наради конференції — хто знає, може й найважнішої конференції в дотеперішній історії людства.

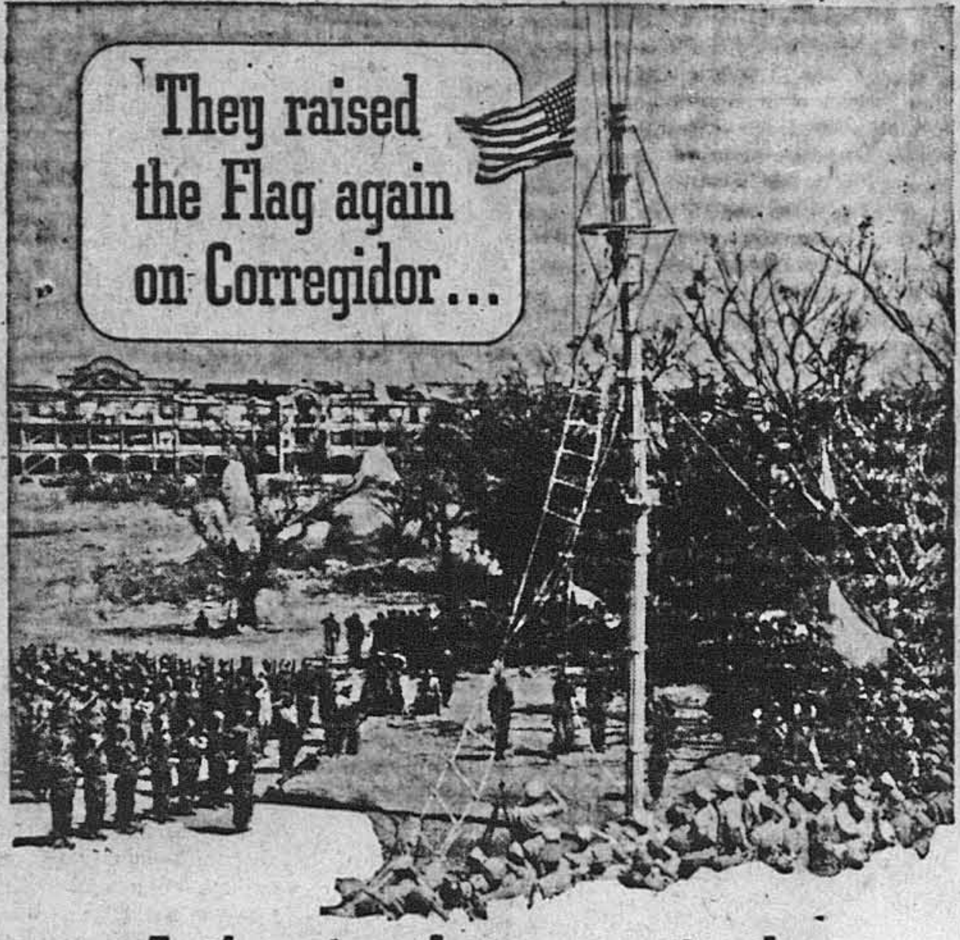
Всі оті вісти, передавані до прилюдно відома, це знаменита нагода для науки високої політики. Це просто людовий університет, з якого подають лекції цілому світови як практичні політики, так і вчені політичні теоретики. Лекції приготовані солідно найліпшими експертами, яких можна було дістати на конференцію. Кожна делеґація має цілу громаду знавців справ свого краю, а крім цього і світових справ. А як якій делеґації прийдеться забирати слово про спеціяльности в ґеоґрафії, історії, ба навіть і відповідної літератури, то вона має під рукою „живу енциклопедію", тобто спеціялістів у кожній важнішій ділянці. Особливо великі держави мають велику кількість таких спеціялістів, котрих імена не доходять до прилюдного відома. Вони привезли із собою матеріяли, призбирані пильно цілими літами. Ці знавці інформують кого треба, а ці знов, коли є нагода, подають потрібні інформації ґазетярам а ґазетярі публиці. У такий спосіб знання цілого світу нагромаджене в „горіховій лушпинці" на конференції у Сан Франсиско. Як хто має час і є доволі цікавий пізнати саму орґанізацію та перебіг нарад і вирішування важних справ на конференції, хай користає з нагоди.

Від століть бореться український нарід за крихітку свободи. Апелює до світу й надіється зміни відносин. Попередньої війни зірвався до збройної розправи за свою державність. У теперішній війні положив гекатомби на жертвеннику будучого миру. Читаючи змагання інших народів за такі самі цілі, за які бореться український нарід, приходимо до висновку, що вчасі теперішньої конференції переможуть засади, на яких український нарід буде міг розбудовувати своє власне життя. Такі високі думки пробують найбільші світочі перевести в дійсність у проектованій міжнародній орґанізації, що дехто боїться, що це неймовірне. Неймовірне тому, що щастя вже раз вирвалося українському народови з рук. Але всетаки кожен громадянин українського роду вірить, що тим разом станеться те що повинно статися. Хоч би тому, що американська делеґація приняла боротьбу за найвищі ідеали людства як свою місію на конференції. Чуємо, що й інші великі держави заявляють свою солідарність із Злученими Державами. Отже варт громадянинови українського роду прислухуватися до цього, що говорять і пишуть про такі справи з нагоди конференції.

Українська громада в Злучених Державах і в Канаді не прогавила великої хвилини. Відповідно до своїх сил спромоглася теж на акцію. Одно й друге зорґанізоване громадянство вислало своїх делеґатів до Сан Франсиско. Очевидно, ніхто не надіється, щоб вони там грали якусь особливу ролю серед цього світового синедрьону, хоч нам доносять, що вони працюють по своїм силам в тому напрямі, щоб освідомити кого треба про долю й змагання українського народу. Українські делеґати мусять теж бути „живою енциклопедією" української справи. Крім особистого знання вони мусять мати відповідні матеріяли про українські землі, український нарід, про його змагання, про його осяги, про його невдачі. Треба мати книжки, мапи, документи, а треба мати теж і засоби, при помочи яких ці матеріяли можнаб поширити між делеґатами.

Дещо з такої праці можна буде оприлюднити вже вчасі нарад конференції, а дещо аж після її покінчення. Це теж частина школи народньої політики. Хто хоче з такої школи скористати, хай читає пильно українську пресу. А хто хоче допомогти до правильного функціонування такої школи, хай не поскупить з матеріяльною допомогою на руки Українського Конґресового Комітету.

Все те, тобто діяльність українських делеґатів і поширення їхньої активности на підставі допомоги свідомих громадян, тісно звязане із собою. А хто підпомагає таку акцію, такий ділом доказує, що він вміє практично доцінювати вагу такої школи народньої політики.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРҐАНІЗАЦІЙ

МЕНЧЕСТЕР, Н. Г. — ТАВНТОН, МАСС.

Відділи почали сплачувати свій довг Батькови Союзови.

Від половини минулого місяця почав я свою поїздку для орґанізації Союзових членів в околиці Бостону та вступив до Менчестер, у стейті Ню Гемшир. Тут відбулися орґанізаційні збори 22. квітня в приявности багатьох членів. Після реферату орґанізатора виявилося, що відділ 178 У. Н. Союзу не виповнив обовязку, наложеного на нього головною канцелярією щодо орґанізації членів у ювилейному році. Орґанізатор пригадав їм, як інші відділи виповнили такі обовязки і ще перевищили. Пригадав зібраним, що тепер іде нова кампанія перед конвенцією У. Н. Союзу, отже є час сплатити залягаючий довг Батькови Союзови та придбати йому нових членів. А як довго громада Менчестер цього довгу не сплатить, так довго не буде рівноправна з іншими громадами. Від себе заявив орґанізатор, що так довго буде працювати в Менчестер, доки ця справа не буде наладнана. Місцеві урядники обіцяли помогти орґанізаторови в його завзяттю і за тиждень праці направили те, що були занедбали, а крім цього ще прийшла надвишка. Крім цього урядники обіцяли тепер працю продовжувати і орґанізатор міг спокійно поїхати на працю в іншу сторону.

На зібранню в Тавнтон, Масс. 29. квітня поставилися дуже солідно урядники місцевого відділу. Тут теж відділ був довгуючим, але як люди взялися до праці, то не лише надолужили занедбане, але й перевищив учетверо!

Дальша праця намічена заповідженням зборів у Бостоні 12. травня а в Сейлем 13. травня. Місцеві урядники роблять належні приготування, а з цього повинні користати місцеві громадяни, члени й нечлени. Члени, щоб почути, як повинна йти орґанізаційна праця, а нечлени, щоб приступали в члени У. Н. Союзу при таких нагодах.

Коли У. Н. Союз проголосив, що його маєток перейшов уже 38,000,000, то кожен зрозуміє, що це неабияка установа, а великий Український Народний Союз, який не лише морально обєднує громадян, українського роду, але теж і матеріяльно забезпечує їх і їхні родини.

А. Маланчук,
орґанізатор У. Н. Союзу.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНҐРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конґресового Комітету жертвували: Дмитро Білецький з Клівленд, О., $5; Роман Гладуненко з Рачестер, Н. Й., $5; Йосиф Крупка з Гемтремк, Міш., переслав від Товариства Поміч Українській Справі жертву в сумі $150.

ПОШУКУЄМО 485 ЖЕРТВОДАВЦІВ по $100

НАДЗВИЧАЙНА КАМПАНІЯ „СВОБОДИ" НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКИМ ЖЕРТВАМ ВІЙНИ

„Свобода", орган Українського Народного Союзу, свідома того, що її читачі та члени і відділи У. Н. Союзу були завжди прикладом жертвенности в кожній гуманітарній акції американських українців, закликає їх тепер до активної та жертвенної участи в проголошеній отсим надзвичайній кампанії, якої ціллю є знайти 500 жертводавців (осіб, товариств, чи відділів), з яких кожний зложив би одноразово не менше як $100 на допомогу найнещасливішим з нещасливих — українським жертвам війни.

Дальші жертви в цій надзвичайній кампанії „Свободи" на допомогу українським жертвам війни зложили:

11)	Відділ 204 У. Н. Союзу, Ню Йорк, Н. Й.	$ 100.00
12)	Роман Олесницький, Ню Йорк, Н. Й.	100.00
13)	Платон Стасюк, Ню Йорк, Н. Й.	100.00
14)	Степан Шимон (пресмен „Свободи"), Джерзі Ситі, Н. Дж.	100.00
15)	Олександер Івашко, Мориставн, Н. Дж.	100.00
	Разом	$ 500.00
	Попередно проголошено	1,000.00
	Разом	$1,500.00

ХТО НАСТУПНИЙ?

Дальші жертви — по сто долярів чи більше — просимо слати чеками чи поштовими переказами, виписаними на „Свободу", на таку адресу:

SVOBODA
P. O. Box: 346. Jersey City 3, N. J.

Pot Roast With Tomato Gravy

The less expensive cuts of meat —which today are easier to get than choice cuts—may be the basis of attractive, flavorful menus. In this recipe for Pot Roast with Tomato Gravy, preliminary browning in bottled salad oil and long cooking over a slow fire bring out the full meat flavor of an inexpensive blade roast. Tomato juice adds its own zestful flavor to this economical roast. It is wise to purchase tomato juice in the large-size bottle, for in addition to its importance as a beverage, it has countless uses in cooking.

The following recipe will provide at least 6-8 servings:

4 to 5 pound blade pot roast
4 tablespoons bottled salad oil
1 clove garlic, if desired
½ teaspoon marjoram or thyme
½ cup vinegar
1 cup water
2 teaspoons salt
¼ teaspoon pepper
2½ cups bottled tomato juice
4 tablespoons flour
Small onions
Small carrots

Brown pot roast in hot salad oil. Add garlic, marjoram or thyme, vinegar, one-half cup of the water, salt and pepper. Cover tightly and simmer for about two hours. Add tomato juice and continue simmering for one hour longer or until tender. Onions and carrots may be cooked separately or added to pot roast about 30 minutes before meat is done. Arrange meat and vegetables on a hot platter. Remove garlic, if used. Make a paste of the four tablespoons of flour and the remaining half cup of water. Stir into liquid in pan and cook until thick and smooth.

ЗА ОДНИМ ПРОВОДОМ

Тільки послух одному проводові може зробити нашу націю спосібною до визволення України!

Кожний свідомий українець розуміє добре, що наш український народ знайшовсь тепер у надзвичайно грізнім положенні через наїзд на українську землю тієї сили, що для українського народу не знає ніякої пощади ні під релігійним ні національним оглядом. Наше положення таке трагічне, що на всій широкій землі, куди розбрились сини України, нема тепер ні одного щирого українського серця, що не булоб стривожене цим горем, що навістило українську націю.

Та це горе не може нам відібрати розуму й загнати, як дурних баранів, у табор найбільших ворогів українського народу, з поломаним українським національним прапором і з серцем зрадника української національно-державної ідеї.

Ні не може теперішнє тривожне положення рідної нації вбити в нас живого духа й звязати нам руки почуттям безнадійности, що відбирає охоту до праці й боротьби за визволення рідного народу.

Ні не вільно нам держатись осторонь того патріотичного оборонного зусилля, що самочинно починає діяти в українській суспільності для визволення України з усякої займанщини й неволі та для відбудови на історичній українській землі незалежної української держави, що її ми вже мали, що до неї ми маємо право так, як москалі, поляки й інші народи, що її нам конечно треба до всебічного нашого національного розвитку — та що її, при Божій помочі, ми стараємось і надіємось іще мати.

Та треба нам для здійснення цього нашого задуму, як годиться релігійно й національно свідомим людям, здобутись на один рішучий і загальний крок. А саме. Для наладнання й уможливлення нашої визвольно-державницької роботи нам треба признати над собою — один національний провід і щиро та постійно співпрацювати з цим проводом у всіх його визвольних заходах аж до тієї хвилі, коли на нашій прадідній українській землі, в нашій рідній, старинній столиці — місті Києві, наша рідна, законна українська влада проголосить знову злуку всіх українських земель і віднову незалежної самостійної української держави.

Як це робити, то ми, як громадяни Канади й Злучених Держав Америки, вже знаємо з теперішньої воєнної практики. На поклик свого державного проводу українці вислали до війська десятки тисяч своїх найкращих дітей, що на рівні з своїми хоробрими співгромадянами, зросили своєю українською кровю й потом усі аліянтські фронти, а на домашньому фронті роботою рук і міліонами долярів зложеними на воєнні позички й Червоний Хрест, піддержали воєнне зусилля своєї нової батьківщини. І так вони роблять увесь час війни.

Подібно, як ми співпрацюємо з нашим канадійським і американським державним проводом, нам усім треба стануги також і до співпраці з нашим національним проводом, що старається піддержати зусилля українського народу в справі його визволення й виведення на шлях самостійного державного життя.

Нашим національним проводом у цій справі на канадійській землі є — Комітет Українців Канади, з президентом о. д-ром В. Кушніром, а в Злучених Державах Америки є — Український Конгресовий Комітет, що ним керує п. С. Шумейко. За проводом цих комітетів ми можемо завжди сповнити якнайкраще свої обовязки супроти Канади й Америки, а одночасно причинитись до визволення всього нашого українськоог народу в старій нашій батьківщині.

Поправді, ми вже за цим проводом зробили не одне добре діло. Та нас жде ще багато більша праця, що для її зроблення треба всім українцям: 1) признати цей провід за свій справжній національний провід, 2) сповнити охоче всі його зарядження. Ми маємо свій національний провід і приймаємо його, він дає нам накази і вказівки, що маємо робити, а ми однодушно сповняємо всі ті розпорядки свого проводу так морального, як і матеріяльного характеру, що мають на меті наше загальне добро.

Що так треба робити, то до цього заохочує нас той успіх, що його зробили державні уряди Канади й Америки підчас цеї війни, коли громадяни щиро відгукнулись на їхній поклик і сповнили їхні зарядження.

Що так треба зробити, то цього вчать нас, наприклад, французи, чехи й інші народи, що пішли за своїм національним проводом, піддержали його своєю вірністю й жертвою й тепер діждались тієї щасливої хвилі, що знову зможуть відновити державне життя свого народу.

Що так нам треба зробити, то це наказує нам наше походження з українського народу й наша національна свідомість, а зокрема той святий закон любови, що ним Бог зобовязав нас любити свій народ, навіть більше від усіх інших народів, як свій рідний народ.

А вкінці, наш здоровий розум і досвід каже нам, що тільки таким однодушним обєднанням довкола свого національного проводу ми зможемо стати тією обєднаною суспільністю, що матиме силу зробити ту надзвичайно велику роботу, що її вимагає наша велика національна справа. Сила в одності; а що бажану одність може створити тільки щира співпраця загалу з одним проводом, то для тієї одности й сили треба нам усім стати одною лавою під приказами свого національного проводу — Комітету Українців Канади й Українського Конгресового Комітету — і в імя великої ідеї: кращої розбудови нашої нової батьківщини й визволення старої, щиро піддержувати його повагу й працю виповненням його зарядження, так щодо нашої патріотичної діяльности, як і жертвенности на всі запомогові, культурні й організаційні потреби цього нашого проводу, що старається зробити все можливе для здійснення наших патріотичних бажань.

Такого нашого обєднання, за проводом о. Кушніра й п. Шумейка, що невтомно працюють із усім Комітетом для нашого загального добра, не хочуть вороги Канади, Америки й нашої рідної української нації. Вони докладають усіх сил, щоб цей наш національний провід понизити й спутати в його корисній діяльності. Цим нашим ворогам на американськім континенті подають навіть поміч ізза моря.

Та що це булоб великою ганьбою й загибіллю для нас, українців, якщо ми дозволилиб крикливій партії несвідомих, або запроданих людей, розбити нашу національну діяльність і здержати наш визвольний здвиг, то це ясне кожному, що всі українці, що хочуть бути добрими громадянами вільної Канади й Америки, а також вірними синами того українського народу, що в ньому сам Бог, через наше народження, призначив нам національне членство, повинні зо щирим серцем і повними пригорщами стануги до обєднаної праці кругом свого правдивого й рідного проводу, що веде нас певним шляхом державного й національного добра.

Хто з нас займав би до цього нашого національного проводу інакше становище й не хотів би співпрацювати з ним, або пробував би вести якусь роботу наперекір цьому проводові, цей певне шкодив би нашій загальній справі. Таких між нами нехай не буде ніколи, а головно тепер, у час найбільшого горя української нації. Нашою відзнакою, тепер і завсіди, нехай буде тільки щира співпраця зо своїм національним проводом-авторитетом.

Так нам, Боже, допоможи!

(„Світло").

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛИВЛЕНД, О. — Місячні збори Тов. ім. І. Франка, від. 334, відбудуться 13. травня, в 1. год. пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. — За уряд: Н. Задерецький, предс.; Є. Морозович, секр.-кас.; І. Жук, рек. секр.

КЛИВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336, відбудуться в неділю, 13. травня, в годині 1. пополудні. Просимо всіх членів прийти на збори і вирівнати свої вкладки. Є важні справи до полагодження, тому приявність кожного члена конечна. — В. Волянський, пр.; Г. Кісіль, секр.-кас.; Кальмук, рек. секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 13. травня, в годині 1. пополудні, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є багато справ до полагодження. — М. Паранич, секр., 1123 Germantown Ave., Phila 23, Pa.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Тов. У. Н. Союзу, від. 292, подає до відома всім своїм членам, що збирання місячних вкладок відбудеться в неділю, 13. травня, в годині 12:30 пополудні, в гали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Просимо всіх тих членів, що мають платити, щоб прийшли і залагодили свою справу. Рівнож просимо в імени тих, що потерпіли у війні, зложити свою обильнішу жертву. Даймо всі з традиційним привітом „Христос воскрес!" — І. Фарись, предс.; П. Кізел, секр.; І. Андрусевич, кас.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Бр. св. Василія, від. 339, відбудуться в суботу, 12. травня, в год. 7. вечір, в домі Громади, 3322 Н. Лавренс ул. Взиваємо всіх місцевих позамісцевих членів бути на зборах. — За уряд: І. Сорока (ст.), пр.; І. Сорока (мол.), кас.; А. Хомяк, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Стефана, від. 221, повідомляє своїх членів і члениць, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. травня, в Домі Відділів У. Н. Союзу, 843 Н. Вестерн Еве., в 12. год. вполудне. Частіша приявність членів і члениць на зборах є доказом розуміння організації. — Т. Шпікула, секр.

СКРЕНТОН, ПА. — Місячні збори Тов. Над Збруча, від. 280, відбудуться в неділю, 13. травня, в годині 2. пополудні, в У. Г. Клюбі, 608 Вест Лакавана Ев. Приявність всіх членів на зборах є конечна. — За уряд: О. Запоточний, Р. Рубльовський.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Збори Сестр. Благовіщення, від. 125, відбудуться в неділю, 13. травня, в год. 1. пополудні, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. Зогляду на важні справи просимо членів прийти на час. — Ксеня Плетяк, предс.; Петронеля Яворська, кас.; Іванна Подола, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. — Тов. Укр. Січ, від. 39, повідомляє членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 13. травня, в 3. годині пополудні, в У. Н. Домі. Просимо членів явитись на час, бо будуть важні справи до обговорення. — За уряд: О. Шмокалюк, пр.; В. сОхівський, фін. секр.; В. Порцішалюк, кас.; А. Яворський, рек. секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Укр. Січ, від. 182, відбудуться в неділю, 13. травня, в годині 2. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Гови Еве., Пасайк. На порядку нарад є Тов. справи до полагодження, тому обовязком кожного члена є прийти на збори. Довгуючих членів напоминаємо вирівнати свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — О. Боднарчук, предс.; Г. Яськів, секр.

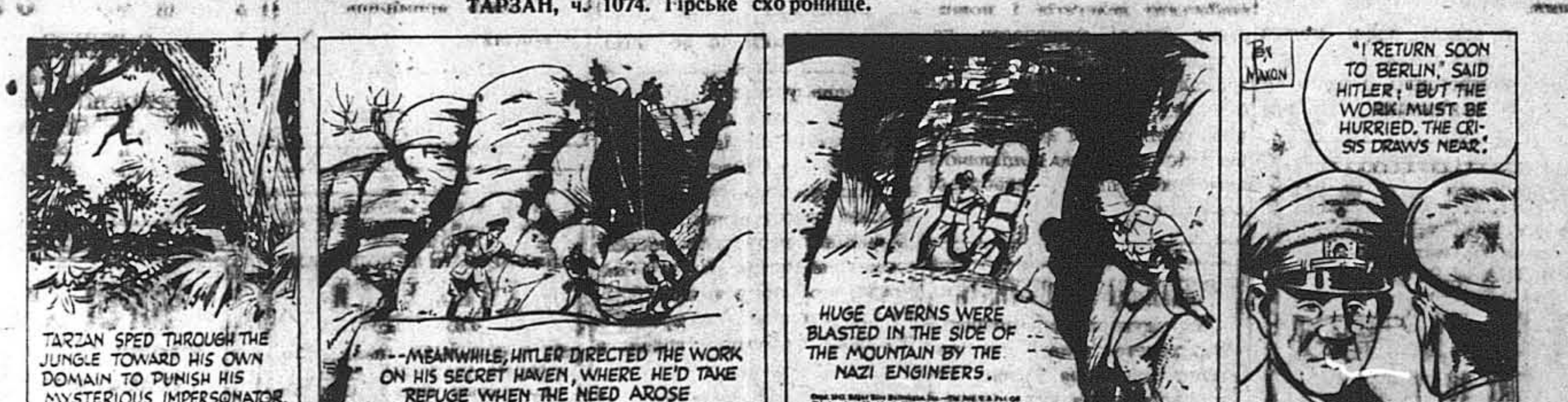
РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 13. травня, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Просимо всіх членів явитись на збори і вирівнати свої вкладки і належитости. Просимо не забувати, що кампанія за приєднування нових членів буде так довго тривати, як довго Союз буде існувати, отже приєднуйте нових членів. — За уряд: А. Бабій, Т. Песко, Р. Дмитрів.

ФРЕНКФОРД, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 268, відбудуться в суботу, 12. травня, в годині 7:30 вечір, в У. Н. Домі, 2171 Вакелинг ул. Просимо всіх членів бути на зборах, бо маємо важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів прийти вирівнати свої залеглости. Просимо не забувати і про приєднування нових членів, як старших так і дітей. — Уряд: В. Пителъ, предс.; Г. Миналюк, кас.; П. Омелян, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 75, відбудуться в неділю, 13. травня, в 1. год. пополудні, в салі У. Н. Дому при Мартін ул. Просимо членів прийти на збори, бо маємо важні справи до вирішення. Хто іще не дав своєї жертви на Укр. Запомог. Акцію, то просимо принести на збори. — За уряд: Р. Вазик, предс.; І. Слупецький, кас.; М. Присташ, секр.

МЕНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, відбудуться 13. травня, в годині 2. пополудні, в Набожинського. — І. Шегера, предс.; Д. Федина, кас.; Н. Лісний, секр.

ТАРЗАН, ч. 1074. Гірське схоронище.

Тарзан гнав джунглями до свого царства, аби покарати обманця.

...Тимчасом Гітлер кермував працею коло будови тайного схоронища, де він мав сховатися, як прийде цього потреба.

У скалах гори націстичні інжініри вибили великі печери.

„Я скоро вертаюся до Берліна", сказав Гітлер; „але робота мусить бути прискорена. Кріза недалеко".